

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Vabariigi Valitsus
määrus
terviktekst
01.02.2009
Hetkel kehtiv

Laidevahe looduskaitseala kaitse alla võtmine ja Laidevahe looduskaitseala kaitse-eeskiri¹

Vastu võetud 05.11.2002 nr 334
[RT I 2002, 93, 534](#)
jõustumine 15.11.2002

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
19.01.2009	RT I 2009, 7, 48	01.02.2009

Määrus kehtestatakse «[Kaitstavate loodusobjektide seaduse](#)» § 5 lõigete 2 ja 4 alusel.

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Reguleerimisala

(1) Laidevahe looduskaitseala (edaspidi *kaitseala*) võetakse kaitse alla Laidevahe lahe ja saarestiku ning jäänukjärvede, ohustatud poollooduslike koosluste ja seal esinevate kaitsealuste liikide elupaikade kaitseks.

(2) Kaitseala maa- ja veeala jaguneb vastavalt kaitsekorra eripärale ja majandustegevuse piiramise astmele seitsmeks sihtkaitsevööndiks ja kolmeks piiranguvööndiks.

(3) Kaitseala ja selle vööndite piirid kantakse maakatastrisse.

(4) «Rahvusvahelise tähtsusega märgalade, eriti veelindude elupaikade konventsiooni» artikli 2 lõike 1 kohaselt on Laidevahe looduskaitseala rahvusvahelise tähtsusega märgala (Ramsari ala).

§ 2. Kaitseala piir

(1) Kaitseala välispiir kulgeb Saaremaal Pihla vallas Matsiranna küla Valma talumaa kõige idapoolsemast nurgast (geograafiline punkt 58°20'32"N; 22°50'48"E) mööda Valjala valla maaüksuste A-36a, A-66a, A-63a ja A-64a põhjapiiri kirde suunas kuni Kalda maaüksuse (ei ole kaitsealal) (85801:004:0139) loodenurgani; mööda Kalda maaüksuse (85801:004:0139) ja Allika maaüksuse (ei ole kaitsealal) (85801:004:0123) edelapiiri, talu A-59a ja talu A-50 edelapiiri kuni Värava maaüksuse (ei ole kaitsealal) (85801:004:0072) loodenurgani; mööda Värava (85801:004:0072) ja Lilleoja maaüksuse (ei ole kaitsealal) (85801:004:0102) edelapiiri ning edasi mööda Lilleoja maaüksuse lõunapiiri Otsa talumaani; mööda kividega täidetud tee teemaa idaserva lõunasse ja edasi kagu suunas, poolitades Oessaare külas Annuse maaüksust (85801:004:0129), ja edasi kirde suunas kuni Sakla–Siiksaare maanteeni; mööda maantee teemaa lääneserva kagu suunas, läbides Siiksaare küla Jaagu maaüksuse (85801:004:0183), ning 150 m Jaagu maaüksuse edelapiirist edasi pöörduv Sakla–Siiksaare maanteelt edela suunas kirde-läänesuunalisele pinnasteele ja läheb mööda nimetatud tee teemaa põhjaserva lääne suunas kuni Oessaare ja Siiksaare küla ühendava loode-kagusuunalise pinnasteeni; mööda selle tee teemaa lääneserva kuni Tõnnu maaüksuse (85801:004:0199) põhjatipuni; mööda Tõnnu maaüksuse (85801:004:0199) loodepiiri kagu suunas kuni Lepiku maaüksuse (85801:004:0119) ja Paju maaüksuse (85801:004:0191) ristumiskohani; mööda Paju maaüksuse (85801:004:0191) ja Tõnnu maaüksuse (85801:004:0203) vahelist kagu-edelasuunalist ja peagi lõunasse suunduvat teed nimetatud maaüksusi eraldava lõunasuunalise kiviaiani; edasi mööda seda kiviaeda läbi Tõnnu maaüksuse (85801:004:0203) kagu suunas ja edasi kaarega kirdesuunalise kiviaia ja Tõnnu maaüksuse (85801:004:0199) piiri ristumispunktini; sealt mööda Ristlaiu abaja põhjakaldale suunduvat kagusuunalist pinnasteed kuni selle tee teise hargnemispunktini; siis

mööda mõttelist sirgjoont põhja suunas kuni Ansu maaüksuse (ei ole kaitsealal) (85801:004:0198) edelanurgani; mööda nimetatud maaüksuse lõunapiiri kuni rannajooneni Siiksaare neemetipust loodes; mööda rannajoont kuni Siiksaare neemeni (Ristlaiu neemeni); lõuna suunas mööda mõttelist sirgjoont 1274 m kaugusele Liivi lahele geograafilise punktini 58°17'27"N, 22°55'39"E ja sealt edasi lääne suunas kuni Pihkla valla Kukessaare sadamakoha talumaa A-1a kirdepiiri rannajoonega lõikumiseni; Pihkla valla territooriumil Kukessaare sadamakohast mööda talumaa A-1a kirdepiiri kuni Kukessaare sadama munitsipaalteeni nr 56; mööda selle tee teemaa idaserva kuni loode-kagusuunalise pinnastee ja edela-kirdesuunalise kiviaia ristumiseni; mööda kiviaeda kirde suunas ja ristumisel uue edela-kirdesuunalise kiviaiaga mööda kiviaeda kagu suunas; siis mööda kiviaeda kirde, põhja ja loode suunas ristumiseni Väljamõisa munitsipaalteega nr 55; mööda selle munitsipaaltee teemaa lõunaserva kirde suunas kuni Väljaküla küla Õunapuu talumaa lõunanurgani; mööda nimetatud talumaa idapiiri kirde suunas kuni Vidrassoo maaüksuseni (ei ole kaitsealal) (59201:004:0401); mööda nimetatud maaüksuse lõuna- ja idapiiri kuni Lepametsa maaüksuseni (ei ole kaitsealal); mööda selle maaüksuse idapiiri kirde, loode ja edela suunas kuni Välja talumaa idapoolse nurgani; mööda Välja talumaa (ei ole kaitsealal) piiri loode suunas kuni Tõlluste küla Kase maaüksuse (ei ole kaitsealal) (59201:004:0371) IV lahusmaatüki kagunurgani; mööda nimetatud lahusmaatüki ida- ja põhjapiiri kuni Vaimla maaüksuse (59201:004:0112) II lahustüki kagunurgani (ei ole kaitsealal); mööda nimetatud lahusmaatüki idapiiri ning selle mõttelist pikendust põhja suunas kuni Härma maaüksuse (59201:004:0292) lõunapiirini (ei ole kaitsealal); mööda Härma maaüksuse (59201:004:0292) lõunapiiri ja kagupiiri, seejärel ida- ja põhjapiiri kuni Ilo maaüksuse (ei ole kaitsealal) (59201:004:0373) kagunurgani ja edasi mööda Ilo maaüksuse kagupiiri kirde suunas kuni sama maaüksuse kirdenurgani; sealt mööda Ilo maaüksuse põhjapiiri kuni Härma maaüksuse (59201:004:0374) (ei ole kaitsealal) idanurgani ja edasi mööda sama maaüksuse ida- ja põhjapiiri Ado maaüksuseni (59201:004:0132) (ei ole kaitsealal); edasi mööda sama maaüksuse kirde- ja loodepiiri kuni ida-läänesuunalise metsasihini; mööda metsasihti lääne suunas kuni Iilaste küla Aru-Tooma maaüksuseni (ei ole kaitsealal) (59201:004:0093); mööda nimetatud maaüksuse kagupiiri kirde suunas kuni Poldi maaüksuse (ei ole kaitsealal) (59201:004:0404) lõunanurgani; mööda selle maaüksuse kagupiiri itta, seejärel mööda kirdepiiri loode suunas kuni Püha–Sandla–Kangruselja riigimaantee nr 134; mööda nimetatud maantee teemaa idaserva kuni Metsküla küla Pendu maaüksuse (ei ole kaitsealal) (59201:004:0336) I lahusmaatüki edelanurgani; mööda nimetatud maaüksuse lahusmaatüki lõunapiiri kuni lahusmaatüki idanurgani; mööda loode-kagusuunalist mõttelist sirgjoont kuni Pendu maaüksuse (ei ole kaitsealal) (59201:004:0338) III lahusmaatüki läänenurgani ja edasi mööda nimetatud lahusmaatüki edelapiiri kuni 10-kW elektriliinini; sealt mööda loode-kagusuunalise Masa peakraavi paremkallast kagu suunas kuni Matsiranna küla Valma maaüksuse edelanurgani; mööda nimetatud peakraavi kraavi käänapunktini; mööda Matsiranna küla Valma talumaa lõunapiiri ida suunas ja mööda Valma talumaa idapiiri kuni nimetatud talumaa lõikumispunktini Löve jõega.

(2) Kaitseala välispiiri ning võõndite kirjeldus on koostatud riigiettevõtte Eesti Maauringud 1992. aasta maakasutuskaardi (mõõtkava 1:10 000) alusel, maakatastri andmete alusel seisuga juuni 2001. a ja talumaade osas kuni 1940. aastani väljaantud Katastri Ameti skeemkaartide (mõõtkava 1:10 000) alusel ning arvestades nurgapunkte ja neid ühendavaid geodeetilisi jooni. Nurgapunktide geograafilised koordinaadid on esitatud WGS-84 süsteemis.

§ 3. Kaitseala valitseja

Kaitseala valitseja on Keskkonnaamet.
[RT I 2009, 7, 48- jõust. 01.02.2009]

2. peatükk KAITSEKORRA ÜLDPÕHIMÕTTED

§ 4. Lubatud tegevus

(1) Inimestel on lubatud viibida, korjata marju ja seeni ning tegelda õngepüügi ja harrastuskalapüügiga kogu kaitsealal, välja arvatud §-s 10 sätestatud juhtudel. Eramaal võib liikuda vastavalt «Asjaõigusseadusele» ja «Kaitstavate loodusobjektide seadusele».

(2) Telkimine ja lõkke tegemine kaitsealal on lubatud ainult kaitseala valitseja poolt selleks ettevalmistatud ja tähistatud paikades, välja arvatud õuemaal. Telkimine ja lõkke tegemine õuemaal on lubatud omaniku loal.

(3) Kaitsealal on lubatud kuni 50 osalejaga rahvaürituste korraldamine selleks ettevalmistamata kohtades. Rohkem kui 50 osalejaga rahvaürituste korraldamine selleks ettevalmistamata kohtades on lubatud üksnes kaitseala valitseja nõusolekul.

(4) Kaitsealal on lubatud jahipidamine 1. novembrist 31. jaanuarini, välja arvatud linnujaht.

§ 5. Keelatud tegevus

(1) Kaitsealal on keelatud:

- 1) puhtpuistute kujundamine ja energiapuistute rajamine;
- 2) jalgratastega sõitmine väljaspool teid ja radu ning mootorsõidukitega ja maastikusõidukitega sõitmine ja nende parkimine väljaspool selleks määratud ja tähistatud teid ning parklaid, välja arvatud järelevalve-, teadus-

ja päästetöödel ning käesoleva määrusega lubatud põllumajandus-, metsa- ja roovarumistöödel külmunud pinnasel.

(2) Kaitseala valitseja nõusolekuta on kaitsealal keelatud:

- 1) metsamajandamiskava väljastamine;
- 2) maakorralduskava kinnitamine;
- 3) katastriüksuse kõlvikute piiride ja pindala muutmine;
- 4) detail- ja üldplaneeringu kehtestamine;
- 5) projekteerimistingimuste andmine.

§ 6. Metsa kaitse-eesmärk

Kaitseala metsade kaitse-eesmärk on looduse kaitse, keskkonnakaitse ja metsa arengu tagamine üksnes loodusliku protsessina.

§ 7. Teadusalased välitööd

Teadusalaseid välitööd tehakse kaitsealal «Kaitstavate loodusobjektide seaduse» § 25 alusel kehtestatud korras.

§ 8. Tegevuse kooskõlastamine

(1) Kaitseala valitseja nõusoleku saamiseks käesolevas määruses sätestatud juhtudel peab vastava loa või projekti või kava kooskõlastuse taotleja esitama kaitseala valitsejale kirjaliku taotluse.

(2) Kaitseala valitseja vastab nii taotlejale kui ka vastava loa andjale kirjaliku nõusoleku andmisega ja vajaduse korral omapoolsete tingimuste seadmisega või motiveeritud keeldumisega hiljemalt ühe kuu jooksul pärast taotluse saamist.

(3) Keskkonnamõju hindamise vajaduse korral on kaitseala valitsejal õigus taotlusele vastamist edasi lükata kuni keskkonnamõju heakskiidetud aruande saamiseni, teavitades sellest nõusoleku taotlejat.

(4) Kaitseala valitseja vaatab metsaraie taotluse läbi ja annab kümne päeva jooksul pärast taotluse saamist metsakoosluse liikide ning vanuse mitmekesisuse säilitamise eesmärgist tulenevalt oma kirjaliku nõusoleku ja seab vajaduse korral omapoolsed tingimused või esitab motiveeritud keeldumise.

3. peatükk SIHTKAITSEVÖÖND

§ 9. Vööndi kirjeldus

(1) Kaitseala sihtkaitsevöönd on kaitseala maa- ja veeala, kus tagatakse looduslike koosluste areng üksnes looduslike protsessidena, säilitades või taastades poollooduslikke kooslusi, lindude pesitsemisrahu ja kalade sigimistingimusi.

(2) Kaitsealal on seitse sihtkaitsevööndit:

1) **Sandla sihtkaitsevöönd**, kuhu kuuluvad Valjala vallas talu A-70 Valjala valda jääv maa, talude A-75, A-106 kaitsealale jääv maa-ala, talude A-38a, A-56a, A-63a, A-64a, A-66a ja A-36a lahusmaatükkide kaitsealale jääv maa-ala ning Pihla vallas endise Uus-Lõve mõisa maa talumaa A-70 maa-ala, talude A-18d, A-65b, A-187b, A-56I, A-56II, A-56III, (A) A-89, (B) A-98, (C) A-99, (D) A-103, (G) A-113, (F) A-101, (E) A-110, A-107a, A-114b, A-108a, A-116c, A-105b, A-115c, A-86a, A-96a, A-104a, A-102b lahusmaatükid; endise Tõlluste mõisa maal talude A-44a, A-45a lahusmaatükkide kaitsealale jääv osa; talude lahusmaatükid A-33b, A-46a, A-48a, A-49a; talude lahusmaatükkide 13b, 5c, 6c kaitsealale jääv maa; endise Sandla mõisa maal Rukla mets A, C-a; talu A-52 kaitsealale jääv maa ja talumaade A-50, A-51 loode-kagusuunalisest Masa peakraavist lääne poole jääv osa; talumaade lahusmaatükid A-52b, 11f ja lahusmaatüki A-22c loode-kagusuunalisest Masa peakraavist lääne poole jääv osa; endise Tõlluste mõisa maal Koidu maaüksus (59201:004:0361) ja Ello maaüksus (59201:004:0256), talumaa A-45 kaitsealale jääv osa; talude lahusmaatükid A-43a, A-12a, A-25a, A-19a, A-20a, A-16a, A-18a, A-7a, A-39b, A-4b, A-3a, A-57a, A-23a, A-22a, väljaspool kaitseala asuva Aasa maaüksuse (59201:004:0289) kirdenurgast mööda mõttelist sirgjoonelist põhjasuunalist pikendust kuni Masa peakraavi käänupunktini (58°20'07"N; 22°49'56"E) ida poole jäävad talude lahusmaatükid A-44a, A-45a; endise Sandla mõisa maal asuva talu A-48 ja talude A-50, A-51 loode-kagusuunalisest Masa peakraavist ida poole jääv maa; talude lahusmaatükid A-74b, A-49a, A-48a, A-50a, A-45a, A-51a, 23a, 24a, 25a, 26a, A-25b ja talu lahusmaatüki A-22c loode-kagusuunalisest Masa peakraavist ida poole jääv osa; endise Sandla mõisa maa Väljaküla külast kuni Kukessaare sadamani kaitsealale jääv maa; endise Kõljala mõisa maal talude tagavaramaa A-37 Tvm, A-38 Tvm ja A-59 Tvm;

2) **Silma sihtkaitsevöönd**, kuhu kuuluvad Valjala vallas Oksa kinnistu (85801:004:0161), Rootsi maaüksuse (85801:004:0113) II lahusmaatükk, Riimu maaüksus (85801:004:0244), talumaade A-102, A-88, A-101 ja

talumaa lahusmaatüki A-89c kirde-edelasuunalisest pinnasteest lääne poole jääv osa, talumaa A-99 kirde-edelasuunalisest kiviaiast loode poole jääv maa, talude lahusmaatükid A-75b, A-75a, A-77a, A-78a, A-91a, A-92a, A-93a, A-94a, A-95a;

3) **Põldealuse sihtkaitsevöönd**, kuhu kuuluvad Valjala vallas Pae maaüksus (85801:004:0132), Põessaare maaüksus (85801:004:0158) ja Tõnnu maaüksuste (85801:004:0199 ja 85801:004:0203) kaitsealale jääv maa, Rootsi maaüksuse (85801:004:0114), Käpa maaüksuse (85801:004:0176), Jaagu maaüksuste (85801:004:0185 ja 85801:004:0186), Allika maaüksuse (85801:004:0215) ja Nõmme maaüksuse A-60a maa, talumaa A-80 kaitsealale jääv osa, talumaa lahusmaatüki A-84a kaitsealale jääv osa, talumaade lahusmaatükid A-90a, A-88a, A-86, A-86d, A-85a, A-83a, A-65a, A-62a, A-39a, A-58a, A-72a, A-42a, A-41a, A-115d, A-99b, A-74a, A-77b, A-111b, A-109b, A-61a, A-78b ning viis rannajärve, millest kaks (nimetu järv Aenga lahest läänes ja teine nimetu järv Siiksaare neemest lääneloodes) on ajutised ja kolm (Põldealune laht, Aenga laht ja Ristlaiu abajas) püsivad veekogud, samuti Aenga lahe põhjaosas üks nimetu roosaar;

4) **Oessaare sihtkaitsevöönd**, kuhu kuuluvad Valjala vallas kaks rannajärve – Oessaare laht koos nelja nimetu roosaarega (nr 58, 59, 60, 61), Rootsi maaüksuse (85801:004:0112) I lahusmaatükk ja talude lahusmaatükid A-76c, A-77c, A-78c nimetatud lahe lääneosas ja Poka laht koos kolme nimetu roosaarega (nr 1, 2, 3) Ello kinnistust (Pihntla vallas) läänes;

5) **Laidevahe sihtkaitsevöönd**, kuhu kuulub Valjala ja Pihntla vallas asuv Laidevahe laht koos 47 saarega (Pihntla vallas 33 ja Valjala vallas 14 saart), mille arv võib sõltuvalt veetasemest muutuda;

6) **Rukla sihtkaitsevöönd**, kuhu kuuluvad Pihntla vallas endise Kõljala mõisa maal talumaad A-26, A-27, A-28 ja A-58;

7) **Liivi lahe sihtkaitsevöönd**, kuhu kuulub Liivi lahe veela, mis jääb Aivalaiu sääre lõunatipust kuni kaitseala välispiiril asuva geograafilise punktini 58°17'49"N, 22°55'39"E kulgevast mõttelisest sirgjoonest põhja poole, ja nimetatud alale jäävad laiud (Prantsuse, Ümmargune ja Pikk laid, Munade rahu ning väiksemad nimetud laiud).

§ 10. Keelatud tegevus

(1) Sihtkaitsevööndis on keelatud majandustegevus ja loodusvarade kasutamine, välja arvatud §-s 11 lubatud tegevus.

(2) Oessaare ja Laidevahe sihtkaitsevööndis ning Põldealuse ja Aenga lahes on veemootorsõidukitega sõitmine keelatud, välja arvatud teadus-, järelevalve- ja päästetöödel.

(3) Liivi lahe sihtkaitsevööndis on 1. märtsist 31. augustini kaitseala valitseja nõusolekuta keelatud, välja arvatud teadus-, järelevalve- ja päästetöödel:

- 1) sõita veemootorsõidukitega laide ümbritseval 200 m laiusel veelal;
- 2) viibida laidudel.

(4) Rukla sihtkaitsevööndis on keelatud inimeste viibimine 15. veebruarist kuni 31. juulini, välja arvatud teadus-, järelevalve- ja päästetöödel.

§ 11. Lubatud tegevus

(1) Sihtkaitsevööndis on lubatud hooldustööd kaitstavate liikide elutingimuste säilitamiseks.

(2) Sihtkaitsevööndis on lubatud roo varumine jää pealt. Käsitsi roo varumine jäävabal perioodil on lubatud kaitseala valitseja nõusolekul.

(3) Sandla, Silma ja Põldealuse sihtkaitsevööndis on lubatud karjatamine, niitmine ja puu- ning põõsarinde harvendamine poollooduslike koosluste ilme ja liigilise koosseisu tagamiseks.

4. peatükk PIIRANGUVÖÖND

§ 12. Vööndi kirjeldus

(1) Laidevahe looduskaitseala piiranguvöönd on kaitseala majanduslikult kasutatav ning kultuurmaastikuna säilitatav osa, kus majandustegevuses tuleb arvestada «Kaitstavate loodusobjektide seaduses» ja käesolevas määruses kehtestatud tingimusi.

(2) Kaitsealal on kolm piiranguvööndit:

1) **Liivi lahe piiranguvöönd**, kuhu kuulub Liivi lahe rannikumeri koos laidudega, mille piir kulgeb Pihntla vallas Kukessaare sadamakoha talumaa A-1a kirdepiiri rannajoonega lõikumise punktist mööda mõttelist sirgjoont geograafilise punktini 58°17'27"N, 22°55'39"E ja sealt punkti 58°17'49"N, 22°55'39"E; edasi mööda mõttelist sirgjoont Aivalaiu sääre lõunatipuni ja mööda rannajoont lääne suunas kuni Kukessaare sadamakoha talumaa A-1a kirdepiiri lõikumiseni rannajoonega;

2) **Kukessaare piiranguvöönd**, kuhu kuulub Pihntla vallas Kukessaare sadamakohast kirdesse jääv talumaa A-1a osa, mis ei kuulu sihtkaitsevööndisse;

3) **Siiksaare piiranguvöönd**, kuhu kuulub Valjala vallas Oessaare ja Siiksaare küldes paiknev maa-ala, mis ei kuulu sihtkaitsevööndisse.

§ 13. Keelatud tegevus

(1) Liivi lahe piiranguvööndis on 1. märtsist 31. augustini kaitseala valitseja nõusolekuta keelatud veemootorsõidukitega sõitmine laide ümbritseval 200 m laiusel veealal, välja arvatud teadus-, järelevalve- ja päästetöödel.

(2) Liivi lahe piiranguvööndis on keelatud kutseliste kalapüügi vahenditega püük rannajoonele lähemal kui 200 m.

(3) Kukessaare ja Siiksaare piiranguvööndis on keelatud:

- 1) uute maaparandussüsteemide rajamine;
- 2) väetiste ja mürkkemikaalide kasutamine;
- 3) uuendusraie, välja arvatud turberaie perioodiga vähemalt 40 aastat, kusjuures kaitseala valitsejal on koosluse liikide ja vanuse mitmekesisuse säilitamiseks õigus esitada nõudeid raie tehnoloogia, raieaja, metsamaterjali kokku- ja väljaveo ning puistu koosseisu ja täiuse osas;
- 4) maavarade ja maa-ainese kaevandamine;
- 5) jäätmete ladustamine, välja arvatud kodumajapidamises tekkinud tavajäätmete ladustamine oma kinnisasja piires kaitseala valitsejaga kooskõlastatud kohtades.

(4) Kaitseala valitseja nõusolekuta on piiranguvööndis keelatud:

- 1) teede ja liinirajatiste rajamine;
- 2) looduslike veekogude veetaseme muutmise ja kallaste kahjustamine;
- 3) uute ehitiste püstitamine.

¹ 92/43/EMÜ (EÜT L 206, 21.05.1992) ja 79/409/EMÜ (EÜT L 103, 2.04.1979)